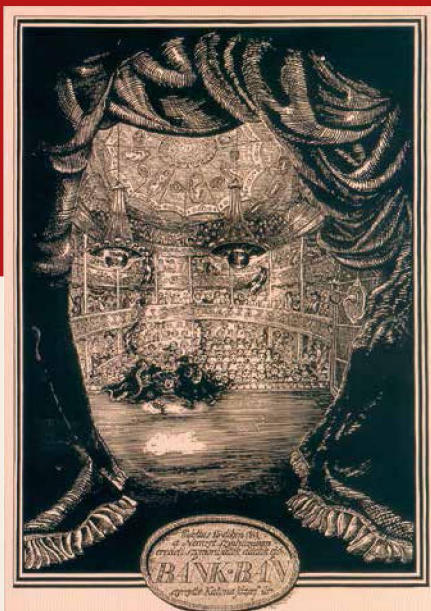

VITATOTT MEGOLDÁSOK

A Katona-dráma „modernizált változata” használhatóságáról a szegedi egyetemen magyar szakos középiskolai tanári oklevelet szerző, gyakorló pedagógusok véleménye is megoszlik. Lelkesedik a „fordításért” Erdélyi Eszter, a szegedi Deák Ferenc Gimnázium szaktanára, és néhány – főleg a szövegértelmezésből fakadó – megoldást vitatva használja is a tanítási gyakorlatban. A Tisza-parti város Krúdy szakközépiskolájában tanító Páderné Forgács Erzsébet kipróbálná, hogy így elolvasnák-e a tanítványai a drámát, ám szerinte a mai diákok szövegértési problémáit ezzel a „fordítással” sem sikerülne leküzdeni. A Salgótarjáni Bolyai János Gimnázium tanára, Árpádné Vincze Marietta meggyőződése, hogy azt a pár művet, ami a magyar irodalomból kötelező a régebbi korokból, minden archaizmusukkal együtt, de eredetiben kell a középiskolásokkal elolvasztatni.

Modernizálható-e a Bánk bán?

AZ EGYIK LEGHÍRESEBB NEMZETI DRÁMÁNKAT, A BÁNK BÁNT „LEFORDÍTOTTA”, PONTOSABBAN KATONA JÓZSEF JAMBUSAIT MAI MAGYAR PRÓZÁVÁ ALAKÍTOTTA ÁT NÁDASDY ÁDÁM. A VÁLLALKOZÁSRÓL ÉS EREDMÉNYÉRŐL – JÁSZAY TAMÁS (SZTE BTK ÖSZSZEHASONLÍTÓ IRODALOMTUDOMÁNYI TANSZÉK) MODERÁLÁSÁVAL – A A QUADRIVUM MŰHELY SZERVEZÉSÉBEN AZ EÖTVÖS LORÁND KOLLÉGIUMBAN ÉRVEK ÉS ELLENÉRVEK CSAPTAK ÖSSZE.

✍ Császár Dorina

Katona József (1791–1830) Bánk bán című drámájának szövege túlságosan nehéz. Így tartották ezt kortársai is. Nádasdy Ádám műfordító szerint a nehézség oka, hogy Katona túl szigorúan veszi a jambusokat, ezért szövege nehezen érthető.

Nádasdy módszerének egyik eleme, hogy elavult szavakat újakra cserélt. Így lett például az „ízetlenkedésiről” helyett „rosszalkodásairól”, vagy a „bán”-ból „gróf”. Másik

megoldása, hogy a mondatokba betoldott szavakat oda, ahova mai nyelvérzékünk szerint szükséges: „Enyim Melinda” helyett „Melinda enyém, mert a húgom”. Vagy: kicserélt toldalékokat.

Ugyanakkor Katona szövegének sok elemét meg is tartotta, ügyelve arra, hogy a kor és Katona stílusának szelleme megmaradjon. Éppen ilyen okok miatt lehet Nádasdy Ádám munkáját „fordításnak” nevezni.

Drámai idővonal

